MindPlay

RUMUNIA
CHARAKTERYSTYKA KRAJU

KONTEKST WCZESNEJ EDUKACJI I PROFILAKTYKI

Nauczyciele odgrywają kluczową rolę w rozpoznawaniu trudności emocjonalnych, behawioralnych i społecznych u dzieci w wieku 5–9 lat (w klasie przygotowawczej i klasach 1–3). Szkoły stosują różnorodne praktyki, takie jak kręgi emocji, opowiadanie historii, odgrywanie ról, techniki relaksacyjne i kąciki wyciszenia, aby wspierać dobrostan dzieci.

W badaniu wzięło udział **104 respondentów** z 4 grup: 45 nauczycieli, 15 dyrektorów szkół, 15 psychologów/doradców szkolnych i 29 rodziców. Uczestnicy pochodzili zarówno ze szkół miejskich, jak i wiejskich, a większość nauczycieli miała duże doświadczenie zawodowe.

Dostęp do specjalistów i formalnych procedur wczesnej identyfikacji jest nierówny: niektóre szkoły nie mają psychologa, a większość opiera się na nieustrukturyzowanej obserwacji przez nauczycieli i dyskusjach zawodowych.

KTO WZIĄŁ UDZIAŁ W BADANIU? (ANKIETA)

NAUCZYCIELE	DYREKTORZY SZKÓŁ	PSYCHOLODZY SZKOLNI / DORADCY	RODZICE
45	15	15	29
43,3%	14,4%	14,4%	27,9%

ŁĄCZNA LICZBA UCZESTNIKÓW: 104

KLUCZOWE WYNIKI (ANKIETA)

NAJCZĘŚCIEJ OBSERWOWANE TRUDNOŚCI

- Problemy z koncentracją — 77,8%
- Nadpobudliwość/ impulsywność — 68,9%
- Konflikty rówieśnicze — 64,4%
- Agresywne / opozycyjne zachowania — 57,8%

NAUCZYCIELE CZUJĄ SIĘ...

- 53,3% — Tylko w pewnym stopniu pewni w rozpoznawaniu wczesnych sygnałów
- 57,8% — Nie korzysta z ustrukturyzowanych narzędzi obserwacji
- 4,11/5 — Średnia ocena obciążenia emocjonalnego w pracy
- 48,9% — Wzrost zapotrzebowania na wsparcie odnotowany w badaniu krajowym

NAJWAŻNIEJSZE PRIORYTETY SZKOLENIOWE

- 77,8% Zarządzanie zachowaniem
- 71,1% Strategie regulacji emocji
- 51,1% Reagowanie w sytuacjach kryzysowych

ZAINTERESOWANIE NARZĘDZIAMI MINDPLAY

- 84,4% Gry integracyjne
- 64,4% Gry do obserwacji i wsparcia pedagogicznego
- 60% Moduły szkoleniowe dla nauczycieli
- 60% Materiały dla rodziców dot. komunikacji

68,9% nauczycieli deklaruje, że prawdopodobnie będzie używać takich narzędzi w swojej klasie (ocena 4 lub 5 w skali od 1 do 5).

GRUPY FOKUSOWE (NAUCZYCIELE I SPECJALIŚCI SZKOLNI)

Wzięło udział 37 nauczycieli w 4 grupach fokusowych w następujących lokalizacjach:

- Miercurea-Ciuc (10)
- Păuleni-Ciuc (9)
- Borsec (10)
- Dărjiu (8)

OCENA GRUP FOKUSOWYCH

4,62 / 5

Średnia ocena grup fokusowych (bardzo wysoki poziom zadowolenia)

- Praktyczne i istotne dyskusje
- Możliwość wymiany doświadczeń
- Jasne działania i użyteczne materiały

Wszystkie dyskusje w grupach fokusowych zostały ocenione bardzo pozytywnie. Uczestnicy podkreślili trafność tematów, jasność celów, jakość materiałów oraz przyjazną, konstruktywną atmosferę.

KLUCZOWE UMIEJĘTNOŚCI NAUCZYCIELI ZGŁASZANE W GRUPACH FOKUSOWYCH

- Praktyczne szkolenia w zakresie zarządzania zachowaniem
- Gry wspierające komunikację, empatię i samoregulację
- Narzędzia do radzenia sobie z konfliktami i agresją
- Jasne wskazówki dotyczące tego, jak rozpoznać i odpowiednio reagować
- Narzędzia do współpracy z rodzinami i specjalistami

GŁÓWNY WNIOSEK KRAJOWY

Rumuńskie szkoły są dobrze świadome emocjonalnych, behawioralnych i społecznych potrzeb dzieci i już stosują cenne praktyki, takie jak kręgi emocji, odgrywanie ról, opowiadanie historii, zajęcia relaksacyjne i kąciki wyciszenia.

Priorytetem dla Rumunii jest wzmocnienie wczesnej profilaktyki poprzez dostępne i nie-stygmatyzujące narzędzia obserwacyjne, praktyczne szkolenia dla nauczycieli oraz jasne ścieżki kierowania oraz współpracy szkoła–rodzina.

MindPlay będzie najbardziej skuteczne, jeśli zaoferuje narzędzia dostosowane do wieku, angażujące, łatwe w użyciu oraz jasne wskazówki dotyczące tego, co obserwować, jak reagować i kiedy szukać specjalistycznego wsparcia.

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dofinansowane przez Unię Europejską. Poglądy i opinie wyrażone są wyłącznie poglądami autora(ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Fundacji na rzecz Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE). Ani Unia Europejska, ani FRSE nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

MindPlay

Rumunia – charakterystyka kraju

Kontekst wczesnej edukacji i profilaktyki

Rumuńskie badanie MindPlay koncentrowało się na dzieciach w wieku 5–9 lat uczęszczających do klasy przygotowawczej oraz klas I–III, w których nauczyciele odgrywają kluczową rolę w rozpoznawaniu pojawiających się trudności emocjonalnych, behawioralnych i społecznych. Badanie potwierdza, że szkoły są coraz bardziej świadome znaczenia wczesnej profilaktyki i już stosują różne praktyki klasowe wspierające dobrostan emocjonalny dzieci, w tym kręgi emocjonalne, opowiadanie historii, odgrywanie ról, techniki relaksacyjne oraz kąciki spokoju.

W badaniu krajowym wzięło udział 104 respondentów reprezentujących cztery grupy interesariuszy (45 nauczycieli, 15 dyrektorów szkół, 15 psychologów/doradców szkolnych oraz 29 rodziców), a badanie uzupełniono o grupy fokusowe z udziałem nauczycieli i specjalistów pracujących w szkołach. Uczestnicy reprezentowali zarówno szkoły miejskie, jak i wiejskie, przy czym większość nauczycieli miała bogate doświadczenie zawodowe.

Chociaż szkoły wykazują silne zaangażowanie w dobrostan dzieci, dostęp do specjalistycznego wsparcia i formalnych procedur wczesnego rozpoznawania trudności pozostaje nierównomierny. Spośród uczestniczących szkół tylko dwie zgłosiły istnienie formalnych procedur wczesnego rozpoznawania, podczas gdy większość opierała się na uporządkowanej obserwacji nauczycieli i rozmowach ze specjalistami. Nie wszystkie szkoły miały również stały dostęp do psychologa szkolnego, co wskazuje na utrzymujące się różnice w dostępności wsparcia w poszczególnych społecznościach.

Ocena badania fokusowego

Grupy fokusowe zostały ogólnie ocenione pozytywnie. Uczestnicy docenili znaczenie poruszanych tematów, możliwość wymiany doświadczeń, jasność działań oraz praktyczny charakter dyskusji.

Grupa fokusowa w Dârjiu uzyskała średnią ocenę 4,62 na 5, co wskazuje na bardzo wysoki poziom satysfakcji. Ocena spotkania w Borsec również została określona jako bardzo pozytywna, szczególnie pod względem jasności celów, jakości materiałów i swobodnej atmosfery, choć uczestnicy sugerowali lepsze zarządzanie czasem i bardziej przejrzyste uporządkowanie

informacji. We wszystkich czterech grupach nauczyciele wyrazili duże zainteresowanie praktycznymi szkoleniami, grami psychologicznymi i integracyjnymi, przykładami przypadków oraz narzędziami, które można bezpośrednio wykorzystywać w klasie. Dostępny raport krajowy nie zawiera jednak pełnego rozkładu procentowego dla każdej oceny w każdej z czterech grup fokusowych; dlatego nie można przedstawić w pełni porównywalnego „odsetka ocen 1–5" dla wszystkich lokalizacji.

Najważniejsze ustalenia

Nauczyciele opisywali trudności emocjonalne i behawioralne jako stały element codziennego życia szkolnego. Najczęściej obserwowanymi trudnościami były problemy z koncentracją (77,8%), nadpobudliwość i impulsywność (68,9%), konflikty z rówieśnikami (64,4%) oraz zachowania agresywne lub opozycyjne (57,8%).

Chociaż nauczyciele na ogół czuli się pewnie w rozpoznawaniu widocznych zmian emocjonalnych i behawioralnych, wielu z nich zgłaszało niepewność przy odróżnianiu typowych zachowań rozwojowych od wczesnych sygnałów ostrzegawczych wymagających uwagi specjalisty. Ponad połowa (53,3%) czuła się tylko częściowo pewnie w rozpoznawaniu wczesnych sygnałów ostrzegawczych, podczas gdy 57,8% poinformowało, że nie korzysta z uporządkowanych narzędzi obserwacji.

Priorytety w zakresie rozwoju zawodowego koncentrowały się przede wszystkim na praktycznych kompetencjach związanych z pracą w klasie, zwłaszcza zarządzaniu zachowaniem (77,8%), strategiach regulacji emocji (71,1%) oraz reagowaniu w sytuacjach kryzysowych (51,1%). Nauczyciele zwracali również uwagę na obciążenie emocjonalne związane z ich pracą, oceniając je średnio na 4,11 w skali od 1 do 5.

Zainteresowanie przyszłymi narzędziami MindPlay było konsekwentnie wysokie. Nauczyciele wykazali największe zainteresowanie grami integracyjnymi (84,4%), grami wspierającymi uporządkowaną obserwację i wsparcie pedagogiczne (64,4%), szkoleniami dla nauczycieli i materiałami wspierającymi komunikację z rodzicami (60%), a prawie 70% wskazało, że prawdopodobnie korzystałoby z takich narzędzi w klasie.

Uczestnicy grup fokusowych ocenili dyskusje bardzo pozytywnie, doceniając ich praktyczny charakter, znaczenie poruszanych tematów oraz możliwość wymiany doświadczeń zawodowych. Grupa w Dârjiu uzyskała średnią

ocenę satysfakcji 4,62/5, natomiast pozostałe grupy również zostały opisane jako bardzo pozytywne, szczególnie pod względem użyteczności dyskusji, materiałów i praktycznych przykładów. Ponieważ raport krajowy nie zawiera pełnych rozkładów ocen dla wszystkich grup fokusowych, nie można podać porównywalnych wartości procentowych bez wprowadzania danych niepopartych źródłami.

Główny wniosek krajowy

Wyniki dotyczące Rumunii pokazują, że szkoły i nauczyciele są w dużym stopniu świadomi potrzeb dzieci w zakresie emocjonalnym, behawioralnym i społecznym, a wiele szkół już stosuje wartościowe praktyki, takie jak kręgi emocjonalne, odgrywanie ról, opowiadanie historii, ćwiczenia relaksacyjne i kąciki spokoju. Jednak wsparcie pozostaje w dużej mierze nieformalne i zależne od poszczególnych nauczycieli, podczas gdy dostęp do psychologów, uporządkowanych procedur i praktycznych wskazówek znacznie różni się między szkołami i społecznościami.

The main priority for Romania is therefore to strengthen early prevention through **accessible and non-stigmatising observation tools, practical teacher training, clearer referral and cooperation procedures, stronger school–family communication and more consistent access to specialist support**. MindPlay is likely to be most useful when its games are age-appropriate, visually engaging, easy to implement and accompanied by clear guidance on what teachers should observe, how they should respond and when specialist support is required.